

Iniciativa mestni zbor
Od železnici 16, MB
T: 030 454 465
E: info@imz-maribor.org

četrtinka

Četrtnika je glasilo samoorganiziranih četrtnih in krajevnih skupnosti Maribora

REVIZIJI ZGODOVINE, KI OPOREKA ANTIFAŠISTIČNI TRADICIJI POVOJNEGA SVETA, SE JE TREBA OSTRO UPRETI.

Javnost je bila nedavno soočena z odločitvijo Vrhovnega sodišča o razveljavitvi sodbe Leonu Rupniku, domobranskemu generalu. Rupnik je bil leta 1946, skupaj z ostalimi nacističnimi zločinci (npr. SS generalom Erwinom Rösenerjem in načelnikom domobranske policije Lovrom Hacinom), zaradi izdaje in izvajanja zločinov nad civilnim prebivalstvom, obsojen na smrt.

Vrhovno sodišče je sodbo razveljavilo zaradi »procesnih napak«, ampak procesne napake Leona Rupnika in ostalih zločincev ter izdajalcev nikoli ne bodo mogle »odrešiti« dejanj, ki jih izpričuje zgodovina. »Procesne napake« ne spreminjajo zgodovinskih dejstev: Rupnika je italijanska fašistična okupatorska oblast imenovala za upravitelja Ljubljanske pokrajine in župana Ljubljane, po italijanski okupaciji pa je to vlogo opravljal za nemške nacistične okupatorje. Pod njegovim vodstvom so se slovenske kvizlinške enote na strani Sil osi borile proti Zavezniškim vojskam (partizanski vojski, angleški vojski, ameriški vojski, sovjetski vojski), prav tako pa so slovenski kvizlingi nemški nacistični vojski predajali sestreljene

- Zavezniške pilote. Rupnik je sodeloval tudi pri najhujšem izdajalskem dogodku – slavnostni prisegi vodji nacistične Nemčije Adolfu Hitlerju, najprej 20. aprila 1944, »ceremonijo« pa so domobranci nato ponovili še 31. januarja 1945.
- Rupnik svojih dejanj na sojenju, ki ga je sodišče sedaj razveljavilo, ni zanikal. Vendar se je sodišče odločilo držati črkobralskega formalizma, ki znatno prispeva k ubujanju pro-nacističnih in pro-fašističnih sentimentov. Če bi sledili logiki odločitve Vrhovnega sodišča, potem bi morali razveljaviti tudi nürnberške procese, na katerih so na smrt obsodili pomembne nacistične funkcionarje, saj so tudi ta sojenja potekala v pravno in politično neregularnih razmerah obdobja tik po drugi svetovni vojni.
- Tovrstne razsodbe pomenijo neposreden napad na antifašistično tradicijo, na kateri sta bila zgrajena sodobni svet in sodobna Evropa. Reviziji zgodovine, ki oporeka antifašistični tradiciji povojnega sveta, se je treba ostro upreti.

POROČILO O DELU V SAMOORGANIZIRANIH ČETRTHNIH IN KRAJEVNIH SKUPNOSTIH

ZBOR SČS TAVOR, 8. 1.

Na prvem zboru SČS Tabor v 2020 so začeli s polno paro. Za začetek so delili dobro novico, da so pristojne službe le počistile zemljišče ob Cesti zmage, za katerega je MOM trdila, da ni njihovo. Se je pa debata hitro prevesila na še obstoječe problematike. Opozorili so na dotrajanost Regentove ulice in kaos ki nastane, ko parkirana vozila ob nesrečnih dogodkih onemogočajo dostop interventnim vozilom. Podobno so zboristi izpostavili, da pride ob večjih dogodkih v dvorani Tabor do velike obremenitve okoliških ulic s stoječim prometom. Zaparkiranost načeloma niti ne bi bila problematična, če ne bi množice obiskovalcev parkirale vsepovprek, tudi po zelenicah, ki se po odhodu obiskovalcev spremenijo v blatne jame. Verjamejo, da se problem da rešiti z ljudnim dogovorom med različnimi pravnimi osebami v četrti in zadali so si sprožiti pogovor na to temo.

Obiskovalci dvorane Tabor so pogosto vir nevšečnosti

ZBOR SČS POBREŽJE, 8. 1.

- Glavna tema prvega ponovoletnega zbora SČS Pobrežje je bila znova Nasipna ulica. Stanovalci so dobili z Urada za komunalno, promet in prostor odgovor, da je projekt semaforizacije križišča že vključen v proračun in naj bi bil do konca leta 2019 tudi dokončan. A z deli sploh še niso začeli, zato je bilo zatrjevanje urada o tem, da ničesar več ni mogoče spremeniti, kot se zdi, pretiravanje. Prometno stanje za stanovalce Nasipne je resnično neznosno. Zaradi tega so se odločili, da na prihodnji zbor povabijo predsednika MČ Pobrežje in predstavnika Urada za komunalno, promet in prostor. Naj jim v živo povedo, kako in kaj bo z obnovo križišča v Nasipni.
- Udeleženci prav tako ugotavljajo, da si zdaj zasluže za odpravo vinjet na hitri cesti skozi Pobrežje pripenjajo vsi, ki so bili tekom procesa vključeni v komunikacijo o tem. Pobuda za odpravo vinjet se je začela na zboru SČS Pobrežje, vsi politiki in uradniki, s katerimi je bil zbor v stiku, pa bi zdaj radi sebi pripeli zasluge.
- Na koncu so udeleženke in udeleženci še predlagali, da se na enem od prihodnjih zborov naredi revizijo vseh obravnavanih tematik iz leta 2019, da bi videli, kaj je še ostalo odprtega, kaj so uspešno zaključili itd.

ZBOR SČS TEZNO, 9. 1.

- Zboriste je razveselilo novoletno »darilo«, saj so pri zgradbi MČ Tezno postavili merilnico kakovosti zraka, za katero so si zboristi prizadevali več mesecev. Menijo sicer, da bi bilo boljše, če bi bila merilna naprava postavljena bližje glavnim virom onesnaženja v četrti, vendar je po-

stavitev vsekakor korak v pravo smer. Počakali bodo, da se pokažejo rezultati meritev in potem bodo na podlagi teh tudi ukrepali.

Prav tako je bila urejena makadamska pot blizu logističnega centra, na slabo stanje katere so opozarjali. Kljub temu pa ugotavljajo, da se celovito stanje v MČ Tezno ne izboljšuje, saj se promet v četrti gosti, poslovna dejavnost kipi izven meja industrijske cone, medtem ko infrastruktura, ki služi kvalitetnemu življenju krajanov, počasi propada.

Da bi zgradili širok nabor organizacij, ki bi se lahko s problematiko spoprijele celovito, se bodo zboristi obrnili na več organizacij in organov, zadolženih za zaščito zdravja občanov in zdravega življenjskega okolja.

ZBOR SČS KOROŠKA VRATA, 9. 1.

V Koroških vratih so zgroženi, ker niso bili obveščeni, da bodo porušili njihovo zgradbo četrtna skupnosti, je bilo slišati še preden smo oblikovali točke dnevnega reda na prvem letošnjem zboru SČS Koroška vrata. Kljub temu da se je o tem v preteklosti na zborih že veliko govorilo in so udeleženi proti rušenju celo zbirali podpise, nekateri novi udeleženci zbora o tem niso nič vedeli. Zato so na zboru pripravili dopis, v katerem vabijo predsednika MČ Koroška vrata, Damirja Orehovca, da jim pojasni, zakaj je prišlo do rušitve, s seboj prinese vse dokumente v zvezi s to odločitvijo četrtnih svetnic in svetnikov ter načrte za postavitev nove zgradbe. Udeleženi so vnovič obravnavali problematiko Medvedove ulice. Zaradi izredno gostega prometa, neurejenih prehodov in manka pločnikov na ulici, kjer pa vseeno hodijo šoloobvezni in vrtčevski otroci s starši, predlagajo vsaj takojšnjo postavitev znaka omejitev hitrosti na 30 km/h. Dopis bodo naslovili na Urad za komunalno, promet in prostor.

ZBOR SČS NOVA VAS, 9. 1.

Po pregledu sklepov iz prejšnjega zbora SČS Nova vas, so udeleženi lahko poslušali poročilo s sestanka na medobčinskem uradu za varovanje okolja in ohranjanja narave v zvezi s strategijo oziroma naborom ukrepov za zmanjševanje hrupa v urbanem okolju. V Novi vasi to še posebej zanima živeče ob Cesti proletarskih brigad. Omenjena strokovna služba je pripravila predlog nabora ukrepov tudi za to cesto, izvedba, ko bo celoten dokument potrjen s strani občine, pa je v državni domeni. Udeleženi so imeli ob predstavitvi predlaganih ukrepov pomisleke, ali so le to dovolj za vzpostavitev neke normalne kakovosti bivanja ob tej cesti. Protihrupni ukrepi bi utegnili namreč na drugi strani še povečati nivo onesnaženja zraka. O zadevah bodo še konkretnije razmislili, saj so dobili zagotovilo, da bodo imeli možnost podati mnenja in predloge na končno verzijo dokumenta.

Pogovor je tekkel tudi na temo uničenih in nevarnih stopnic prav ob Cesti proletarskih brigad. Izpostavljeni sta bili lokaciji podhoda pri Novi KBM ter začetek Igriške. Tam stopnice postopoma razpadajo in se odlamljajo, namesitost sanacije pa se ob njih pojavlja vse več opozorilnih znakov. Do naslednjic bodo pripravili foto gradivo, nato pa se obrnili na pristojne. Udeleženi so razpravljali še o občinskem prostorskem načrtu, o katerem še vedno ni duha ne sluha, a naj bi bile v njem vnesene vse podrobnosti v zvezi s parkom ob Pekrskem potoku ter o prometnih zagatah na Stantetovi, za katere je predlagana enostavna rešitev, a se žal še ni izvedla.

ZBOR SČS MAGDALENA, 14. 1.

Prebivalci in prebivalke MČ Magdalena, ki obiskujejo zbor samoorganizirane četrtna skupnosti, se, razumljivo, v obravnavanih temah večino časa mudijo pri pred kratkim odprtih

podvozom Ljubljanske pod železniško progo. Tokrat so obravnavali prometne rešitve na odseku med krožiščem Moša Pijade/Ljubljanska/UKC in glavnim vhodom v UKC. V okviru prehoda za pešce, postavljenim pred zavojem v UKC, je čez cestišče položen pas rebrastih ploščic, ki so sicer opazne kot vodila za slepe in slabovidne po mariborskih pločnikih. Ta pas ob višjih hitrostih vožnje, kot sicer velja v coni 30 km/h, proizvaja hrup. Stanovalci bližnjih blokov so tako že stopili v kontakt s podžupanom in pristojnimi občinskimi strokovnimi službami, saj so mnjenja, da takšna prometna rešitev niža njihovo kakovost bivanja, a je težavo moč odpraviti. Predlagali so tudi rešitev. Po razpravi je zbor SČS Magdalena sklenil pobudo svojih sosedov podpreti.

Najbrž bo takšnih zagat okoli podvoza pod železnico še nekaj, da se vzpostavi sistem prehajanja, gibanja in uporabe, ki bo zadovoljiv za vse. Ob dobrem komuniciranju uporabnikov in načrtovalcev ter pripravljenosti, da se skupaj poišče ustrezne rešitve, to ne bi smel biti problem.

• ZBOR SČS RADVANJE, 14. 1.

• Zboristi so tokrat večino časa namenili stanju kanalizacije v kraju. Ugotavljajo, da se je po zapletih z zahtevami Nigrada, da občani na lastne stroške izvedejo posege na svojih zgradbah, ki bi omilili negativne posledice poddimenzioniranih komunalnih vodov, izvedlo kar nekaj aktivnosti. Sklicano je bilo srečanje občanov in podana zahteva županu, da na to temo skliče tudi zbor občanov, ki lahko sprejema zavezujoče odločitve. Poročali so, da se je po aktivaciji občanov Nigrad nekako potegnil nazaj in je prenehal z grozljivo komunikacijo, kljub temu, pa njihovi načrti niso spremenjeni in bo potrebno še več prizadevanj, da se zaščitijo interese občanov. Poročali so tudi, da se je glede zaprtja radvanjske poštne poslovalnice nekaj premaknilo. Pošta je namreč odločanje o zaprtju prestavila na kasnejši datum, iščejo pa se tudi kompromisi, po katerih bi lahko vsaj del poštnih storitev dolgoročno ostal.

Teažve z odvodnjavanjem v Radvanju še niso odpravljene

ZBOR SČS STUDENCI, 16. 1.

Januarski zbor samoorganizirane četrtnske skupnosti Studenci se je odvil tretji četrtek v mesecu in sicer, 16. 1. 2020. Udeležene_i so ugotovile_i, da so sicer bili izvršeni vsi sklepi decembrskega zbora, a glede odposlanih dopisov v zvezi s perečimi problematikami v četrti niso prejele_i nobenih konkretnih odgovorov. S terena sicer poročajo o določenih napredkih, a uradnih informacij nimajo. Vesele_i so, da na mestni četrti spremljajo teme, s katerimi se ukvarjajo prebivalke_ci in si prizadevajo za skupno naslavljanje in reševanje. Prejele_i so vabilo na sestanek skupine za komunalno, kateremu je bil priložen zapisnik SČS Studenci. In to ne bo prvi skupni sestanek na katerem se lotevajo reševanja problematik četrti. Na zboru se že nekaj časa ukvarjajo z različnimi, za bivanjsko okolje problematičnimi dejavnostmi. Tokrat policijsko upravo prosijo za uradno in strokovno tolmačenje prometnega znaka, ki prepoveduje tovorni promet, dopolnilna tabla pa dovoljuje stanovalcem in dostavi. Dostava podjetjem se jim ne zdi sporna, nesprijemljivo pa je da po 4-metrski protiprašno zaščiteni cesti poteka tovorni promet do špedicijske baze. Zaskrbljene_i pa so tudi nad kamionskim prometom in dejavnostmi, pretovarjanjem, razkladanjem, nakladanjem in parkiranjem nad glavnim kolektorjem odpadnih voda. Na Nigrad so poslale_i vprašanje v zvezi s sprejemljivimi težnimi obremenitvami.

ZBOR SČS CENTER IN IVAN CANKAR, 16. 1.

Na prvem zboru SČS Center in Ivan Cankar v letu 2020 so se udeleženke in udeleženci najprej pogovarjali o Ulici heroja Šlandra, na kateri so prometne razmere za tam stanujoče grozljive. Zrak je zelo onesnažen, čez dan sploh ni mogoče odpreti oken. Zboristi so si tudi prizadevali, da bi se v bližnji okolici namestila merilna naprava za merjenje onesnaženosti

- zraka, pri čemer jim je pomoč ponudil tudi občinski svetnik g. Žmavc, vendar do namestitve naprave ni prišlo. Trenutna prometna ureditev tamkajšnjega območja sicer ni v skladu s predpisi, saj Ureditveni načrt predvideva drugačno. Etažni lastniki lahko zaradi tega dajo vlogo za spremembo zdajšnje prometne ureditve. Morda bi se na ta način razmere nekoliko izboljšale. Vsekakor pa je vse del širšega problema, urediti bi se moglo širše področje, ne gre samo za eno ali dve ulici.
- Končno je prišlo tudi do sestanka vseh odgovornih za lokomotivo pred Železniško postajo Maribor. Uvodni del sestanka je bil nekoliko kaotičen in vsi so govorili o tem, kdo je za kaj odgovoren, izkazalo se je, da je problemov precej (neurejeno lastništvo lokomotive, neurejen status Železniškega muzeja, status kulturnega spomenika), vendar je rešitev na vidiku. Predstavniki Železniškega muzeja bodo v prihodnjih 14 dneh pripravili predračun za osnovno sanacijo lokomotive, pripravljenost za pomoč pa so izrazili tudi zboristi in zboristke SČS CIC.
- Na koncu je beseda tekla še o Einspielerjevi, ki je še vedno zaprta. Iz obljub o enosmernosti zaenkrat ni nič. Udeleženci so pripravili nov dopis, ki ga bodo poslali odgovornim. Če bodo še vedno neodzivni, zboristi razmišljajo o sklicu kakšne javne tribune, da se na glas spregovori o dogajanju na ulici.

Odgovornost za vzdrževanje lokomotive se vztrajno prelaga

GRADIMO NEENAKOST?

Visoke cene stanovanj, neurejen najemni trg, negotovost bivanja in krepitev poblagovljenja stanovanj prispevajo k povečevanju neenakosti, krepijo izkoriščanje in izključenost ter so podlaga za mnoge druge družbene probleme. Zaradi tega je vprašanje stanovanjske preskrbe ključno družbeno in politično vprašanje.

✿✿ Matevž Hrženjak in Kaja Fiedler

Po oceni stanovanjskih skladov v Sloveniji primanjkuje 10 tisoč stanovanjskih enot, ta primanjkljaj pa se z leti še povečuje. Novogradnje, ki se pojavljajo na trgu, so za iskalke_ ce stanovanj predrage in po funkcionalnosti ne odgovarjajo na njihove potrebe. Predvsem mladi si težko zagotovijo lastno stanovanje, saj nimajo dostopa do posojil. Zato so prisiljeni, da najemajo draga stanovanja ali pa bivajo pri svojih starših. Slovenski stanovanjski fond je med najstarejšimi v Evropi – 62 % stanovanj je starejših od 40 let (Poročilo o slovenskem trgu nepremičnin za leto 2018). Ker je bilo v zadnjih 30 letih zgrajenih občutno premalo stanovanj, so njihove cene, kljub starosti in pomanjkljivostim, visoke, kar se še posebej pozna v mestih. Takšno stanje je posledica neobstoječe

stanovanjske politike od osamosvojitve naprej, saj temu področju nobena vlada ni namenjala resne pozornosti.

Zaradi tako slabe situacije na področju stanovanjske preskrbe je Zavod Pekarna Magdalenske mreže Maribor v okviru projekta (Z)gradimo izvedel raziskavo o stanovanjskih razmerah v Mariboru

Podatki statističnega urada kažejo, da je bilo leta 2018 v Mariboru praznih 18 % stanovanj oz. kar 9494. Od teh jih je 90 v lasti občine, hkrati pa mnoge_i ne morejo najti ugodne rešitve svojega stanovanjskega problema in so prisiljene_i v drag najem ali v sobivanje s starši še po tridesetem letu starosti. Podatki o povprečni višini najemnine, povprečni velikosti najemniških stanovanj idr.

ne obstajajo, nepremičninski spletni portali pa razkrivajo, da želijo stanodajalke_ci v v Mariboru med 300 in 350 € najemnine (brez stroškov) za 1-sobno stanovanje (velikost med 30 in 40 kvadratnih metrov).

STANOVANJSKA REVŠČINA

Raziskava je pokazala, da je dobra četrtnina vprašanih za stroške stanovanja namenila več kot 30 % svojega dohodka, kar po definiciji Združenih narodov pomeni, da živijo v stanovanjski revščini, saj lahko že zaradi rahlega dviga najemnin ali cene ogrevanja pristanejo na cesti. Kar petina vprašanih se je zaradi visokih bivanjskih stroškov odpovedala počitnicam, skoraj 15 % pa nakupu oblečil ali priložnostnim dejavnostim. Prav tako je več kot 60 % vprašanih povedalo, da si zaradi slabega finančnega stanja ne zmorejo privoščiti stanovanja, ki bi ustrezalo njihovim potrebam. Izkazalo se je, da so stanovanja za večino ljudi dosegljiva le s pomočjo dolgotrajnih kreditov, do katerih pa mladi zaradi nestabilnih zaposlitev ne morejo priti. Poleg tega pa so stanovanjski krediti

v Sloveniji izrazito neugodni, sploh v primerjavi s sosednjo Avstrijo (v Sloveniji je obrestna mera lahko celo višja od 3 %, v Avstriji pa nižja kot odstotek). Kljub temu si večina vprašanih (skoraj 70 %) nekoč v prihodnosti želi postati lastnikov stanovanj – očitno je, da je prepričanje o nujnem lastništvu stanovanja med mladimi še naprej zelo prisotno.

ANEMIČNA DRŽAVA, ENAKO LOKALNA SKUPNOST

Večina vprašanih meni, da namenjata tako država kot Mestna občina Maribor stanovanjski problematiki premalo pozornosti. Zelo povedno je, da skoraj nihče ni bil mnenja, da država in občina stanovanjski problematiki posvečata dovolj pozornosti. Da država stanovanjski problematiki namenja premalo oz. odločno premalo pozornosti, meni 90 % vprašanih. Nekoliko drugačno je razmerje na občinskem nivoju. Da občina namenja odločno premalo pozornosti, meni 55 % vprašanih, 41 % pa, da premalo. O niansah med »premalom« in »odločno premalom« nima smisla razpravljati, zaključimo lahko s tezo, da skoraj vse_i

vprašane_i menijo, da država in občina stanovanjski problematiki ne posvečata dovolj pozornosti, bolj izrazito pa so nezadovoljne_i z (ne)aktivnostjo države. In čeprav se na prvi pogled zdi, da najemnine v Mariboru vendarle niso pretirano visoke (sploh v primerjavi z Ljubljano ali Koprom) in da je splošno stanje stanovanjske problematike vsaj solidno, odgovori anketiranih kažejo, da temu ni tako. Tudi v Mariboru so stanovanjske razmere kritične: stanovanjske razmere so slabe, tržne najemnine pa (pre)visoke.

Nezadovoljstvo nad anemičnostjo države in občine je seveda pričakovano, saj je področje stanovanjske preskrbe v Sloveniji izrazito podfinancirano. V preteklih letih je država zanj namenila le okoli 0,04 % letnega proračuna, medtem ko je povprečje EU 0,54 %, povprečje držav zahodne Evrope pa približno 1 %. Rezultat neobstoječe

stanovanjske politike je ta, da Slovenija spada med države, v katerih mladi najdlje ostajajo pri starših. Negotovost glede dolgoročnega bivanja in visoki stroški onemogočajo oblikovanje doma, navezovanje stikov z lokalno skupnostjo, participacijo in slabo vplivajo na splošno družbeno blaginjo. Prav tako otežujejo načrtovanje kariere in oblikovanje gospodinjstva. Še več, visoke cene stanovanj, neurejen najemni trg, negotovost bivanja in krepitev poblagovljenja stanovanj prispevajo k povečevanju neenakosti, krepijo izkoriščanje in izključenost ter so podlaga za mnoge druge družbene probleme. Zaradi tega je vprašanje stanovanjske preskrbe ključno družbeno in politično vprašanje, saj načini zagotavljanja stanovanj temeljno vplivajo na kakovost življenja ljudi.

ČETRNI IN KRAJEVNI ZBORI

Vključi se v Inicijativo Mestni Zbor in prispevaj svoj delež izboljšanju mesta! Pridružiš se nam lahko vsak ponedeljek ob 18. uri, v prostorih CAAP (Volkmerjev prehod 4). E-pošta: info@imz-maribor.org.

VABLJENI_E NA ZBORE

SČS Magdalena	torek, 28. 1., 18.00	MISC INFOPEKA, Ob železnici 16
SČS Radvanje	torek, 28. 1., 18.00	MČ Radvanje, Lackova 43
SČS Center in Ivan Cankar	četrtek, 30. 1., 18.00	Zveza prijateljev mladine, Razlagova 16
SČS Pobrežje	sreda, 5. 2., 18.00	MČ Pobrežje, Kosovelova 11
SKS Pekre	sreda, 5. 2., 18.00	Dom kulture Pekre, Bezjakova 4
SČS Tezno	četrtek, 6. 2., 18.00	MČ Tezno, Panonska 12
SČS Nova vas	četrtek, 6. 2., 18.00	MČ Nova vas, Radvanjska 65
SČS Tabor	sreda, 12. 2., 18.00	MČ Tabor, Metelkova 63
SČS Koroška vrata	četrtek, 13. 2., 18.00	OŠ Prežihovega Voranca, Gosposvetska 10
SČS Studenci	četrtek, 20. 2., 18.00	MČ Studenci, Erjavčeva 43

Zbori ta teden: **sreda, 22. 1.**, SČS Pobrežje in SČS Tabor; **četrtek, 23. 1.**, SČS Tezno in SČS Nova vas